

2013-15

Særlig rådgivers adfærd over for journalist

En journalist klagede til ombudsmanden over Skatteministeriets behandling af en anmodning om aktindsigt i SKATs Produktionsplan for 2013. Journalisten havde skrevet til ministeriet, at ministeriet fulgte en ulovlig fremgangsmåde, hvis ministeriet ville dele produktionsplanen op i flere dele i forbindelse med udlevering til medierne, at han ville have aktindsigt i hele produktionsplanen, og at ministeriet ville få "en ombudsmandssag på halsen", hvis hans begæring ikke blev imødekommet.

4. juni 2013

Forvaltningsret

11241.9 – 115.9 – 1.4

En særlig rådgiver i Skatteministeriet ringede herefter journalisten op. Journalisten optog telefonsamtalen og sendte en lydfil af samtalen til ombudsmanden sammen med sin klage.

Ombudsmanden konstaterede for det første, at ministeriet ikke havde behandlet og taget stilling til journalistens aktindsigtsanmodning. Det fandt ombudsmanden meget beklageligt.

Ombudsmanden udtalte herefter på baggrund af en gennemgang af lydfilen af samtalen mellem journalisten og den særlige rådgiver, at Skatteministeriets (ved den særlige rådgiver) telefoniske reaktion på journalistens anmodning var fuldstændig uacceptabel.

Ombudsmanden lagde herved vægt på, at den særlige rådgiver under samtalen fremkom med tilkendegivelser bl.a. om, hvad der havde "provokeret" ham, hvad han havde opfattet som "aggressivt", hvad han havde "oplevet" fra andre journalisters side med hensyn til at "kræve det på den måde dér", og hvordan han oplevede at blive "truet" med en ombudsmandssag. Hertil kom, at den særlige rådgivers tilkendegivelser nærliggende kunne efterlade det indtryk, at journalistens henvendelse kunne få betydning for det fremtidige samarbejde mellem ministeriet og journalisten. Der syntes efter ombudsmandens opfattelse at være tale om en meget bekymrende mangel på forståelse for, hvad der i en situation som den foreliggende er (og navnlig ikke er) en særlig rådgivers rolle og opgave.

På baggrund af ombudsmandens vurdering af Skatteministeriets (ved den særlige rådgiver) telefoniske reaktion fandt ombudsmanden i medfør af ombudsmandslovens § 24 grundlag for at underrette Folketingets Retsudvalg og

skatteministeren om sagen. Ombudsmanden fandt endvidere grundlag for at underrette Folketingets Skatteudvalg.

Ombudsmanden bad Skatteministeriet om at underrette ham om, hvilke generelle tiltag redegørelsen måtte give ministeriet anledning til.

(Sag nr. 13/00526)

En journalist (E) på et dagblad (F) klagede til mig over Skatteministeriets behandling af hans anmodning om aktindsigt i SKATs Produktionsplan for 2013.

I en redegørelse af 4. juni 2013 skrev jeg sådan til Skatteministeriet:

”Ombudsmandens udtalelse

1. Afgrænsning af min undersøgelse

Jeg har valgt at afgrænse min behandling af sagen til at vedrøre følgende forhold:

- Skatteministeriets behandling af dagblad (F)’s aktindsigtsanmodning af 9. januar 2013, hvori journalist (E) bad om at modtage hele indsatsplanen hurtigst muligt (pkt. 2 nedenfor)
- Skatteministeriets (ved den særlige rådgiver) telefoniske reaktion den 10. januar 2013 på anmodningen (pkt. 3 nedenfor).

Ved min afgrænsning af undersøgelsen har jeg lagt vægt på følgende:

Det fremgår af sagen, at dagblad (F) i en e-mail af 8. januar 2013 til Skatteministeriet forespurgte, om det var muligt at få den nye indsatsplan ’solo – eventuelt kombineret med et interview med Holger K.?’.

Efter at Skatteministeriet ved særlig rådgiver (G) – i det følgende blot omtalt som den særlige rådgiver – i en e-mail ligeledes af 8. januar 2013 havde meddelt dagblad (F), at ministeriet ikke ville give planen ’solo’ til ét medie, men at planen ville blive delt op, anmodede (E) ved e-mail af 9. januar 2013 om at få *’hele indsatsplanen hurtigst muligt’*. (E)’s e-mail af 9. januar 2013 må forstås som en anmodning om aktindsigt i produktionsplanen.

Dagblad (F) har således undervejs i sagsforløbet fremsat anmodninger om at modtage oplysninger om SKATs Produktionsplan i form af både ’solohistorie’, interview og aktindsigt.

Skatteministeriet har i sin udtalelse af 20. februar 2013 til mig bekræftet, at ministeriet i januar 2013 overvejede, om det ved offentliggørelse af produktionsplanen var hensigtsmæssigt at opdele planen i flere historier. Produktionsplanen blev imidlertid i stedet offentliggjort samlet i en pressemeddelelse af 6. februar 2013, og planen – eller dele heraf – blev ikke udleveret til journalister før offentliggørelsen af den samlede plan den 6. februar 2013.

Da Skatteministeriet således afstod fra at opdele/'slice' planen i flere historier i forbindelse med udlevering til medierne, har jeg ikke fundet grundlag for at tage stilling til spørgsmål om 'slicing'. Jeg bemærker i øvrigt, at det er antaget, at myndighederne må anvende 'slicing', hvis det er sagligt begrundet. En saglig grund kan f.eks. være at sikre, at hver enkelt del af det pågældende initiativ opnår en indgående omtale i medierne frem for at 'drukne' i én samlet omtale af hele initiativet. Opdelingen må dog ikke benyttes på en sådan måde, at det kan fremstå som vildledende information, se betænkning nr. 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand, s. 57 f.

Skatteministeriet har endvidere oplyst, at skatteministeren på det tidspunkt, hvor de i sagen omtalte interviews med andre medier fandt sted, ikke havde fået forelagt SKATs Produktionsplan og ikke var bekendt med dens indhold. Dette må jeg lægge til grund, og jeg har herefter ikke grundlag for at tage stilling til den del af klagen, hvor (E) gør gældende, at der med disse interviews foregik en 'de facto slicing'.

På den baggrund har jeg valgt at afgrænse min undersøgelse som sket. Jeg henviser til ombudsmandslovens § 16, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013. Efter denne bestemmelse afgør ombudsmanden selv, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

2. Skatteministeriets behandling af (E)'s aktindsigtsanmodning af 9. januar 2013

2.1. (E) anmodede i sin e-mail af 9. januar 2013 Skatteministeriet om at modtage *'hele indsatsplanen hurtigst muligt'*.

E-mailen indeholdt således en anmodning om at få aktindsigt i produktionsplanen.

Skatteministeriet havde derfor ved modtagelsen af e-mailen den 9. januar 2013 pligt til at behandle og tage stilling til anmodningen efter offentlighedslovens regler om aktindsigt, jf. offentlighedslovens § 4, stk. 1, 1. pkt., hvorefter enhver med de undtagelser, der følger af lovens bestemmelser, kan forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der er indgået til eller oprettet af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse

med dens virksomhed. (E) havde endvidere krav på, at afgørelse om aktindsigt blev truffet hurtigt, jf. offentlighedslovens § 16, stk. 1 og 2.

2.2. Skatteministeriet har oplyst, at (E) aldrig har modtaget et skriftligt svar fra ministeriet på sin e-mail af 9. januar 2013, jf. ministeriets udtalelse af 22. april 2013 til mig. Skatteministeriet har i den forbindelse bemærket, at det var ministeriets opfattelse, at det kun var den godkendte plan, som (E) ønskede indsigt i. Ministeriet har herved henvist til 'pressechefens besked pr. telefon om, at 'planen endnu ikke er godkendt i ministeriet''.

I ministeriets udtalelse af 20. februar 2013 har ministeriet nærmere beskrevet den nævnte samtale mellem pressechefen og (E). Ministeriet har anført således:

'Skatteministeriets pressechef kontakter herefter pr. telefon (E) med den besked, at det ikke er muligt at skrive 'solo' om SKATs indsatsplan, at planen vil blive offentliggjort samlet i en pressemeddelelse i løbet af den kommende uge, og at (E) ligesom alle andre journalister vil modtage planen i den forbindelse. Endelig oplyser pressechefen, at planen endnu ikke er godkendt i ministeriet.'

2.3. Jeg mener ikke, at man af pressechefens oplysning om, at planen endnu ikke var godkendt i ministeriet, kan udlede, at (E) alene var interesseret i at modtage den godkendte plan.

Efter min opfattelse må det klart have formodningen for sig, at (E) var interesseret i at modtage 'så meget som muligt', herunder eventuelle udkast til produktionsplanen. Jeg mener også, at dette er en naturlig forståelse af ordlyden af (E)'s e-mail af 9. januar 2013.

Skatteministeriet kunne derfor efter min opfattelse ikke berettiget opfatte (E)'s e-mail af 9. januar 2013 som en anmodning om kun at ville modtage den godkendte produktionsplan og ikke eventuelle udkast hertil.

Jeg bemærker i øvrigt, at hvis en myndighed er i tvivl om, hvordan en aktindsigtsanmodning skal forstås, må myndigheden gå i dialog med den aktindsigtssøgende med henblik på at afklare spørgsmålet. Jeg henviser bl.a. til ombudsmandens udtalelse i Folketingets Ombudsmands beretning for 2009, sag 17-2*.

Da (E) aldrig har modtaget et skriftligt svar på sin anmodning af 9. januar 2013, og da pressechefens mundtlige besked under samtalen den 9. januar 2013 ikke kan opfattes som en stillingtagen efter offentlighedslovens regler om aktindsigt, må jeg konstatere, at ministeriet ikke har behandlet og taget

stilling til (E)'s anmodning om aktindsigt af 9. januar 2013 efter offentlighedsloven.

Det mener jeg er meget beklageligt.

2.4. Jeg har ikke herved taget stilling til, om (E) havde krav på aktindsigt i det dengang foreliggende udkast til produktionsplanen.

Jeg bemærker dog, at i hvert fald da udkastet til produktionsplanen blev afgivet fra SKAT til Skatteministeriet, mistede udkastet sin interne karakter. Udkastet ville derfor ikke have kunnet undtages fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 7 om interne arbejdsdokumenter.

Under hensyn til at produktionsplanen nu er offentliggjort, har jeg ikke fundet grundlag for at henstille til Skatteministeriet at behandle og tage stilling til (E)'s aktindsigtsanmodning. Jeg har derfor heller ikke haft anledning til at overveje, om det nævnte udkast eventuelt ville have kunnet undtages fra aktindsigt efter andre bestemmelser i offentlighedsloven end § 7.

3. Skatteministeriets (ved den særlige rådgiver) telefoniske reaktion på (E)'s e-mail af 9. januar 2013

3.1. Jeg finder anledning til mere indgående at komme ind på den reaktion/adfærd, som den særlige rådgiver under en telefonsamtale den 10. januar 2013 udviste over for (E) i anledning af dennes e-mail af 9. januar 2013.

I den omhandlede e-mail af 9. januar 2013 skrev (E) således til (...) i Skatteministeriets presse- og kommunikationssekretariat med kopi til bl.a. den særlige rådgiver:

'...

Som sagt vil vi gerne skrive om Skats indsatsplan for 2013, som jeg forstår er lige på trapperne. Vi har i går fået den melding fra særlig rådgiver (G), at planen skal 'slices' og uddeles til forskellige medier. Det mener vi er en ulovlig fremgangsmåde, og derfor kan I forvente at få en ombudsmandssag på halsen, hvis vi ikke får *hele* indsatsplanen *hurtigst muligt*.'

Skatteministeriets pressechef ringede samme dag til (E), se sagsfremstillingen nedenfor.

Efterfølgende ringede den særlige rådgiver den 10. januar 2013 til (E), som optog samtalen. Jeg har udarbejdet en udskrift af lydfilen, som er gengivet nedenfor under sagsfremstillingen. Ministeriet har ikke bestridt, at der er tale

om en samtale mellem (E) og den særlige rådgiver, ligesom ministeriet ikke har bestridt samtalens indhold. Jeg lægger derfor lydfilen til grund for min behandling af sagen.

3.2. Indledningsvis bemærker jeg, at de særlige rådgivere udfører en række opgaver, bestående af bl.a. presserelaterede opgaver, sekretariatsbetjening af ministeren, rådgivning af ministeren i form af generel sparring, udarbejdelse af taleudkast, ledsagelse af ministeren til forskellige former for møder samt varetagelse af eksterne kontakter til Folketing, interesseorganisationer, andre ministerier mv., jf. betænkning nr. 1537/2013 om ministrenes særlige rådgivere – et serviceeftersyn, s. 21 f.

De særlige rådgivere er underlagt de samme krav om lovlighed, sandhed og faglighed, som gælder for de almindelige embedsmænds virke i ministeriet. Se den tidligere omtalte betænkning nr. 1443/2004, s. 174 f., med omtale af Justitsministeriets redegørelse nr. R 2 af 4. oktober 2001 om visse spørgsmål i forbindelse med embedsmænds rådgivning og bistand til regeringen og dens ministre. De særlige rådgivere er endvidere underlagt de almindelige forvaltningsretlige regler om saglighed og lighed i deres varetagelse af opgaver i forhold til bl.a. pressen, jf. samme betænkning, s. 209 ff.

De særlige rådgivere er i øvrigt underlagt departementschefens ledelse og har ikke selv instruktionsbeføjelser over for almindelige embedsmænd bortset fra medarbejdere, der er ansat med presse- og kommunikationsopgaver, se Rigsrevisionens beretning 02/2009 om brugen af særlige rådgivere, s. 24. I betænkning nr. 1537/2013, s. 125 f., peger udvalget endvidere på, at det for at undgå usikkerhed om ledelsesforholdene og deraf følgende uklarhed om kompetencer og funktioner fortsat er meget væsentligt, at særlige rådgivere, på samme måde som alle øvrige embedsmænd i ministeriet, er undergivet departementschefens ledelsesansvar og ikke har instruktionsbeføjelser over for ministeriets embedsmænd.

3.3. Det fremgår af lydfilen af samtalen mellem (E) og den særlige rådgiver, at det var den særlige rådgiver, der foretog opringningen.

Som begrundelse for at ringe anfører den særlige rådgiver bl.a. sådan under samtalen: '(...) Men jeg oplevede i hvert fald ikke den mail [e-mail af 9. januar 2013], jeg fik fra dig, som udgangspunktet for et godt og frugtbart samarbejde fremover, så derfor, så tænkte jeg, det var bedst lige at høre lige dine tanker omkring det'. Den særlige rådgiver anfører endvidere, at han oplevede det 'lidt besynderligt', at (E) begyndte at 'true med en ombudsmand', og at han derfor 'lige [ville] ringe'.

Den særlige rådgiver anfører fem gange under samtalen, at (E) har 'truet' med en ombudsmandssag. Den særlige rådgiver anfører således bl.a., at han 'al-

drig [har] oplevet at blive truet med en ombudsmandssag på den måde', og at han synes, at det er 'lidt mærkeligt' at skulle 'trues med en ombudsmandssag'. Han spørger herefter (E), om det betyder, at Skatteministeriet skal forvente, at der er en 'anden relation' til (E), end man har til andre. Den særlige rådgiver siger også, at 'det provokerede [ham] stærkt, den tone, der var i det', og at han oplevede det som 'meget aggressivt'.

Herudover henviser den særlige rådgiver bl.a. til det (gode) samarbejde, han har med andre journalister. Han siger således bl.a.: '(...) men jeg oplever tværtimod, at dine kolleger også på alle de andre medier, jeg har arbejdet med de sidste mange år, ligesom har en forståelse for, at man jo selvfølgelig gerne vil have mest muligt fra det medie, man nu engang er på, men at den måde, man arbejder på, er jo også, at der er visse ting, man får solo', ligesom den særlige rådgiver anfører, at han aldrig har 'oplevet nogen, der har krævet det på den måde dér'.

3.4. Det fremgår af samtalen, at den særlige rådgivers reaktion er rettet mod selve det forhold, at (E) anførte, at Skatteministeriet fulgte en ulovlig fremgangsmåde, at han ville have aktindsigt i hele produktionsplanen, og at han ville klage til ombudsmanden, hvis hans begæring ikke blev imødekommet. Samtalen giver således efter min opfattelse indtryk af, at (E) ifølge den særlige rådgiver har overtrådt en form for 'loyalitetspligt', jf. den særlige rådgivers gentagne henvisninger til, at (E) har 'truet' med en ombudsmandssag, samt den særlige rådgivers henvisning til sit (gode) samarbejde med andre journalister.

Det er endvidere min opfattelse, at den særlige rådgivers ordvalg nærliggende kan efterlade det indtryk, at (E)'s e-mail af 9. januar 2013 kunne få betydning for det fremtidige samarbejde mellem ministeriet og (E), jf. bl.a. den særlige rådgivers udtalelse om, at han ikke oplevede (E)'s e-mail af 9. januar 2013 som udgangspunktet for et 'godt og frugtbart samarbejde', samt den særlige rådgivers spørgsmål om, hvorvidt Skatteministeriet skulle forvente en anden relation til (E) end til andre.

3.5. I den funktion, som den særlige rådgiver – som jeg forstår det – har i Skatteministeriet, er det naturligt, at der inden for rammerne af de ovenfor nævnte krav om bl.a. lovlighed og de almindelige forvaltningsretlige regler om lighed og saglighed er en løbende og forholdsvis uformel kontakt til medierne, herunder dagblad (F). Det kan f.eks. dreje sig om stillingtagen til ønsker om interviews med ministeren, om muligheden for 'solohistorier' eller om andre emner, som kan have interesse for de enkelte medier.

Når et ministerium – som det skete ved (E)'s e-mail af 9. januar 2013 – modtager en egentlig begæring om aktindsigt fra en journalist, er der imidlertid ikke længere noget rum for sådanne uformelle drøftelser.

Det kan for så vidt være helt naturligt at tage telefonisk kontakt til den pågældende journalist, f.eks. for at drøfte den nærmere afgrænsning af anmodningen, men det må i givet fald ske med det sigte at få sagen behandlet i overensstemmelse med offentlighedslovens regler, således at journalisten får den ønskede aktindsigt i det omfang, det følger af loven. Det er en konsekvens af den grundlæggende ret til aktindsigt, som offentlighedsloven indebærer.

3.6. Dette skete ikke i den foreliggende sag.

I stedet tog den særlige rådgiver telefonisk kontakt til (E) og involverede sig i en lang samtale, hvorunder han – som anført ovenfor – fremkom med tilkendegivelser bl.a. om, hvad der havde 'provokeret' ham, hvad han havde opfattet som 'aggressivt', hvad han havde 'oplevet' fra andre journalisters side med hensyn til at 'kræve det på den måde dér', og hvordan han fandt at blive 'truet' med en ombudsmandssag. Hertil kommer, at hans tilkendegivelser – som også anført ovenfor – nærliggende kunne efterlade det indtryk, at (E)'s e-mail kunne få betydning for det fremtidige samarbejde mellem Skatteministeriet og (E).

Efter min opfattelse er dette en fuldstændig uacceptabel reaktionsmåde over for en journalist, der benytter sig af sine grundlæggende rettigheder efter offentlighedsloven og herunder varsler brug af sin grundlæggende ret til at klage til Folketingets Ombudsmand. Der synes samtidig at være tale om en meget bekymrende mangel på forståelse for, hvad der i en situation som den foreliggende er (og navnlig ikke er) en særlig rådgivers rolle og opgave. Jeg bemærker i den forbindelse, at (E)'s e-mail af 9. januar 2013 i sin form og tone efter min opfattelse på ingen måde kunne anses for utilbørlig.

Hertil kommer, at den særlige rådgivers reaktion på (E)'s meddelelse i e-mailen af 9. januar 2013 om at ville klage til ombudsmanden efter min opfattelse var meget problematisk i forhold til princippet i ombudsmandslovens § 13, stk. 1, om, at enhver kan klage til ombudsmanden. Jeg henviser til, at den særlige rådgivers ordvalg under samtalen, herunder hans omtale af det fremtidige samarbejde, jf. ovenfor, efter min opfattelse var egnet til at indebære en risiko for, at (E) ville afstå fra at klage til ombudsmanden.

I den forbindelse kan jeg nævne ombudsmandens udtalelse i Folketingets Ombudsmands beretning for 2008, s. 347*, hvor ombudsmanden tog stilling til et ministeriums reaktion på, at der blev indgivet en klage over ministeriet til ombudsmanden. I denne sag var der tale om, at Udenrigsministeriet havde anset en klage til ombudsmanden fra en tidligere medarbejder som et brud på en bestemmelse i en fratrædelsesaftale. Ombudsmanden redegjorde nærmere for forståelsen af bestemmelsen i ombudsmandslovens § 13, stk. 1, og fandt på den baggrund, at det måtte antages, at forvaltningen ikke må lægge hindringer i vejen for det tilsyn, som ombudsmanden udøver, men tværtimod

har pligt til at medvirke til, at dette tilsyn kan udøves effektivt. Dette er en afgørende forudsætning for, at ombudsmanden kan udfylde den funktion, som han ved grundlovens § 55 er tiltænkt.

3.7. Sammenfattende er det min opfattelse, at Skatteministeriets (ved den særlige rådgiver) telefoniske reaktion på (E)'s e-mail af 9. januar 2013 var fuldstændig uacceptabel.

Som jeg anførte indledningsvis, er min kritik i sagen rettet imod Skatteministeriet som myndighed, og for så vidt ikke imod den særlige rådgiver. Men det er den særlige rådgivers adfærd, der begrundet min kritik af Skatteministeriet.

Jeg har noteret mig ministeriets oplysning om, at ministeriet fuldt ud anerkender journalisters ret til at klage til ombudsmanden, og at ministeriet har givet udtryk for, at det er beklageligt, 'hvis (E)'s samtale med (G) har givet ham et andet indtryk', jf. ministeriets brev af 22. marts 2013 til mig.

I lyset af det, der er anført ovenfor, anser jeg imidlertid dette for en helt utilstrækkelig reaktion fra Skatteministeriets side.

4. Underretning af Folketingets Retsudvalg, skatteministeren og Folketingets Skatteudvalg

Jeg har på baggrund af min vurdering af Skatteministeriets (ved den særlige rådgiver) telefoniske reaktion på (E)'s e-mail af 9. januar 2013, jf. pkt. 3 ovenfor, fundet grundlag for at underrette Folketingets Retsudvalg og skatteministeren om min behandling af sagen. Jeg henviser herved til ombudsmandslovens § 24, hvorefter ombudsmanden skal underrette Folketingets Retsudvalg og vedkommende minister, såfremt ombudsmandens undersøgelse af en sag viser, at der må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning. Jeg har endvidere fundet grundlag for at underrette Folketingets Skatteudvalg om sagen.

Jeg har bedt Skatteministeriet om at underrette mig om, hvilke generelle tiltag min redegørelse måtte give ministeriet anledning til. Jeg henviser herved bl.a. til udvalgets anbefalinger i den ovenfor omtalte betænkning nr. 1537/2013, s. 125 ff. (særligt s. 128), vedrørende den interne oplæring og uddannelse af de særlige rådgivere i ministerierne.”

Jeg modtog efterfølgende en underretning fra Skatteministeriet. Ministeriet oplyste, at ministeriets departementschef i forlængelse af min redegørelse har indskærpet principperne bag de generelle forvaltningsretlige regler over for de særlige rådgivere i ministeriet. Ministeriet oplyste i øvrigt, at begge rådgivere i

foråret 2013 har deltaget i Finansministeriets introkursus for særlige rådgivere ansat i ministerierne.

Ministeriet oplyste endvidere, at ministeriet vil tage initiativ til, at de særlige rådgivere, der ansættes i ministeriet, ud over det introkursus, der gennemføres i Finansministeriets regi, fremover vil gennemgå et internt uddannelsesforløb. Her vil fokus bl.a. være på de arbejdsgange i ministeriet, der skal sikre efterlevelse af forvaltningsloven og offentlighedsloven, herunder håndtering af dokumenter, journalisering, brug af e-mails og sms, reglerne om aktindsigt samt retningslinjerne for pressehåndtering i centraladministrationen.

Skatteministeriet oplyste afslutningsvis, at Folketingets Retsudvalg og Folketingets Skatteudvalg har fået en tilsvarende orientering. Samtidig har udvalgene fået orientering om, at Skatteministeriet tager mine to kritikpunkter til efterretning og – for så vidt angår det andet kritikpunkt, om Skatteministeriets reaktion ved den særlige rådgivers telefoniske henvendelse til journalisten – beklager håndteringen af sagen.

På den baggrund meddelte jeg Skatteministeriet, at jeg ikke foretog mig mere i sagen.

Sagsfremstilling

I en e-mail af 8. januar 2013 skrev dagblad F sådan til særlig rådgiver i Skatteministeriet G:

”Hej (G)

Skat er på trapperne med den nye indsatsplan for 2013, som vi ((E) og jeg) gerne vil sætte fokus på. Tror du, det er muligt, at vi kan få den solo – eventuelt kombineret med et interview med Holger K.?”

Samme dag skrev den særlige rådgiver sådan til dagblad F:

”...

Vi giver ikke hele planen solo til et medie, fordi der er så mange forskellige indsatser – og interessen er ganske stor. Vi kommer til at dele den op. Vi skal til at kigge på den, og [der] bliver sikkert også noget til dig og (E). (...) [pressechefen; min tilføjelse] eller jeg vender lige tilbage, når vi har set på det.”

I en e-mail af 9. januar 2013 skrev dagblad F ved journalist E således til en ansat i Skatteministeriets presse- og kommunikationssekretariat med kopi til bl.a. den særlige rådgiver:

” ...

Som sagt vil vi gerne skrive om Skats indsatsplan for 2013, som jeg forstår er lige på trapperne. Vi har i går fået den melding fra særlig rådgiver (G), at planen skal 'slices' og uddeles til forskellige medier. Det mener vi er en ulovlig fremgangsmåde, og derfor kan I forvente at få en ombudsmandssag på halsen, hvis vi ikke får *hele* indsatsplanen *hurtigst muligt*.”

Skatteministeriets pressechef kontaktede samme dag E telefonisk. Samtalen er nærmere beskrevet i Skatteministeriets udtalelse af 20. februar 2013 til mig, jf. nedenfor.

Den 10. januar 2013 ringede den særlige rådgiver til journalist E. E optog samtalen.

Jeg har udarbejdet en udskrift af samtalen. I det omfang enkelte passager har været umulige at høre, er der indsat '(...) [uforståeligt]' i udskriften. Hvor enkelte ord har givet anledning til tvivl, er disse kursiveret efterfulgt af et [?]. I det omfang den særlige rådgiver eller journalisten har lagt tryk på formuleringer, er disse markeret med fed skrift.

Udskriften lyder herefter således:

G: "(...) [uforståeligt] for – hvad skal man sige – en måske lidt for ærlig og åbenmundet – hvad skal man sige – melding fra mig. Men så at skulle trues med en ombudsmandssag, det syntes jeg, var lidt mærkeligt. Og så er det, jeg *ligesom* [?] prøver på at forstå: Betyder det, at vi ligesom skal forvente, at der er en anden relation til dig og (H), end vi har til andre, eller er der en eller anden historik herinde (...) [uforståeligt], som jeg ikke kender til eller *ikke rigtig* [?] kan forstå?

Jeg synes, jeg oplever det som noget aggressivt – må jeg sige – og derfor, så tænkte jeg, om der ligesom ligger noget til grund, som jeg ikke kender til, eller ...? Det er klart, jeg ... vi kan jo ... Altså, sagen er jo bare den, at i sådan en plan dér, der er der jo – jeg ved ikke, hvor mange der er, men jeg forestiller mig, der kan være 40 historier eller sådan noget lignende, ikk', og normalt ..., altså, jeg er helt med på, at der er de der regler, der er, men normalt er det jo sådan, at vi opererer – I har jo også fået solohistorier i den tid, der er – det er jo en helt normal måde at arbejde på.

Og jeg oplever, at ..., altså, jeg har aldrig oplevet at blive truet med en ombudsmandssag på den måde, men jeg oplever tværtimod, at dine kolleger også på alle de andre medier, jeg har arbejdet med de sidste mange år, ligesom har en forståelse for, at man jo selvfølgelig gerne vil have

mest muligt fra det medie, man nu engang er på, men at den måde, man arbejder på, er jo også, at der er visse ting, man får solo. Og det er klart nok, at hvis vi ligesom skal trues med en ombudsmandssag, fordi at I oplever, at det er en fuldstændig urimelig måde at arbejde på, så er det jo fair nok. Men jeg oplevede i hvert fald ikke den mail, jeg fik fra dig, som udgangspunktet for et godt og frugtbart samarbejde fremover, så derfor, så tænkte jeg, det var bedst lige at høre lige dine tanker omkring det.”

E: ”Ja, men nu ved jeg jo selvfølgelig ikke, hvilket samarbejde du har med andre journalister, altså, der har jo været en kultur – synes jeg – på Christiansborg for, at man sådan ligesom bliver enige om, hvad man kan skrive, og hvad der bliver delt ud af godbidder til forskellige redaktioner, og sådan noget, men når nu vi skal skrive om nye initiativer eller nye planer, så har vi også det princip, at så vil vi **ikke** bare have et hjørne af det – så skal vi have det hele. Og når vi er klar over, at der ligger noget større, fordi, altså, du har fuldstændig ret i, at der **bliver** jo uddelt solohistorier. Vi har en i avisen i dag – det er en solohistorie, vi har fået fra Morten Bødskov – det har jeg ikke noget imod at sige. Men når vi ved, at der ligger en samlet plan, og at tanken tilsyneladende er at – hvad kan man sige – forbeholde dele af den til andre, uden at vi kan få det, altså, så er det så bare, at jeg reagerer og siger, at jamen det er der rent faktisk en praksis for, at det er ikke i orden, og det er sådan set bare det, jeg gør opmærksom på. Og så er det jo klart, at jeg er jo nødt til at tage sådan lidt ... jeg ved jo, at den er lige på trapperne. Nu fik jeg så godt nok at vide i går, at måske går der lidt længere tid, end jeg lige havde regnet med. Men hvis jeg vil have de informationer, som jeg skal bruge, så er jeg jo nødt til lige at komme op på tæerne, og det skal ikke forstås specielt aggressivt. Men altså, jeg syntes bare lige, der var grund til at markere, at vi selvfølgelig ville have det hele og ikke bare et hjørne af noget, hvis vi skal skrive om det.”

G: ”Men du jo er med på ..., du er jo med på her ..., du er med på, at vi har jo fået, jeg ved ikke hvor mange, forespørgsler – men formentlig et sted mellem ... lige knap 10 eller sådan noget – på den indsatsrapport, ikk’? Og ..., hvad hedder det nu ..., og ... det er klart nok, at der er stor interesse om det, og der er så mange forskellige ting i den, at man kunne sagtens bare hamre det hele ud på én gang, så at sige, men så ligger I jo ..., så får I jo ..., ligger I jo med, hvad skal man sige, (...) [*uforståeligt*], så skal I så konkurrere med alle de andre om at skrive måske den samme historie, ikk’? Så vil den jo bare blive sendt ud i en pressemeddelelse. Så vil der så være måske fire af den samme historie, eller hvad ved jeg, ikk’? Og så er det klart nok, at jeg er jo helt med på, at der er den da – og jeg er også med på, at der er jo også konkurrence – og jeg er også bekendt med, at der er den her – hvad skal man sige – den præmis om, at man skal give det ud, hvis det er. Altså, det vil jo også sige, hvis man li-

gesom selv [?] ..., hvis man har et udspil, som man giver til et medie, og så er der nogle andre medier, der får nys om det, så er ... – det har jeg oplevet før – så må man selvfølgelig give det, og så går det ligesom i vasken, og det er jeg helt med på, det også er en del af spillereglerne.

Men i en plan – nu har jeg ikke selv set den endnu – men i en plan, som indeholder så mange forskellige elementer, så er der bare mange gode historier, og konsekvensen af jeres – om man så må sige – krav er jo så bare, at man sender det hele ud sammen og ...”

E: ”Og så får I måske ikke så meget play, som I ellers havde håbet på, men altså ...”

G: ”Spørgsmålet er også, om det er en optimal løsning for jer, altså, at det vil så sige, at så vil der formentlig være de samme historier, der bliver skrevet flere steder, frem for at I måske kunne have fået – det ved jeg ikke – en håndfuld solohistorier.”

E: ”Jo, men det ved jeg ikke, om det er så vigtigt for os, bare, altså ..., er det vigtigere for os, at vi kan fremlægge det, vi har, senest samtidig med andre, frem for at vi så har ét hjørne, og så kommer der et hjørne i Berlingske, og så kommer der et hjørne i Børsen, og så kommer der et hjørne syv forskellige andre steder. Og så bliver det jo alligevel sådan meget fragmenteret. Altså, så ville vi jo hellere kunne præsentere vores læsere for den samlede plan, end at det bliver sådan noget sporadisk fægtning rundt omkring i medierne, hvor folk de så skal – hvad kan man sige – frekventere 10 forskellige medier for at få et billede af, hvad er egentlig den samlede plan her.

Men jeg kan da godt forstå, at I tænker, som I gør, men, altså, der er jeg bare nødt til at sige, at vi kan ikke nøjes med at få et hjørne, når vi ved, at det kun er en del af en større helhed.”

G: ”Okay, så der er nogle – okay, men det er jo fair, du siger det, for så er der nogle spilleregler, som ... – uskrevne sikkert, vel at mærke – men nu snakker vi bare helt åbent her – altså nogle uskrevne spilleregler, som du så ikke helt *anerkender* [?] – og det er jo fair, det er jo helt fair.”

E: ”Ja, men de spilleregler er ..., og det er ..., jeg ved ikke, om det er udtrykt officielt, men det er i hvert fald en holdning her i huset, at det **vil vi ikke** være med til – slicing. Og det har vi tidligere set, når der er kommet rapporter fra ministerier og andet, så er det blevet delt noget ud i lunser til forskellige medier, og det afskærer os fra at fortælle det fulde billede over for vores læsere, og det kan også være med til at afsøre vores –

hvad kan man sige – beskrivelse eller vores dækning af en sag, hvis det er sådan, at vi kun får adgang til noget af materialet.”

G: ”Men det ville jo så være op til en eller anden lanceringsform eller sådan, sådan at man så kunne kikke på det hele samlet efterfølgende. Men det vil sige, at solohistorier, det ...”

E: ”Det er vi altid interesseret i. Men vi lader ikke andre – hvad kan man sige – bestemme, hvordan vi skal redigere vores avis, eller ...”

G: ”Det er jo ikke det, det handler om, at nu skal ... – det er jo ikke det, det handler om, at nu skal jeg fortælle, hvordan *vi redigerer et medie* [?] – det er jo noget pjat.”

E: ”Nej ... Men vi vil heller ikke ..., vi vil heller ikke acceptere, at vi kun får en del af det samlede billede, altså ..., og det er helt generelt. Det er ikke kun i forhold til det her, altså ..., og det kan godt være, at du har haft et billede af noget andet over for nogle andre journalister, men det er bare ikke en fremgangsmåde, som vi bifalder.”

G: ”Men, ... men det er jo fair. Det er jo fair nok, altså ..., jeg vil jo mene også, at hvis man kikker på det fra læsernes synspunkt – også fra jeres synspunkt – at det kan blive noget rodet, at det hele bliver sendt ud på én gang – hvis vi taler om 150 sider, eller hvor meget det nu er, med ...”

E: ”Jo, men hvis der er så gode historier i det, så vil vi selvfølgelig blive ved med at skrive om det, indtil der ikke er mere at skrive om. Altså, det er jo ikke sådan, at vi så kun – hvis der kommer 40 punkter – så skriver vi jo ikke kun om det ene og så glemmer resten. Vi tager det, vi mener, er det mest relevante, og så kan det være, at vi så vælger, for eksempel som vi gør meget i øjeblikket, med at vi så lægger hele planen ud, så folk selv kan gå ind og se den eller blive præsenteret i grafisk form. Og så vælger at gå journalistisk til værks med nogle af punkterne. Men altså, den anden model, med at vi kun får en del af det – altså, vi ved jo ikke, hvad det er, vores læsere går glip af, hvis det er sådan, at vi accepterer et – hvad kan man sige – et spil, hvor vi får én historie, og Politiken får en anden, og Berlingske får en tredje. Så, altså, ..., det kan vi *simpelthen ikke* [?] (...) [*uforståeligt*].”

G: ”Men, men, men ..., men, men jeg kan godt sagtens se jeres interesse og det, I helst vil have, osv. Det har jeg også oplevet fra alle mulige andre. Jeg har aldrig oplevet nogen, der har krævet det på den måde dér.”

E: ”Altså ved at sige, at (...) [*uforståeligt*]?”

G: "Og jeg oplevede som sagt tonen en ... Ja, ja, ja, men jeg oplevede altså det der med, at du *begynder at [?]* true med en ombudsmand på ... – det syntes jeg, var lidt besynderligt. Derfor, så ville jeg lige ringe, når der ... I dag har ... Der var meget travlt her i går."

E: "Ja, men det er jo også, fordi der ligger jo en klokkeklar ombudsmandsafgørelse på det, så det er jo sådan set bare, at det her, det handler om for mig at få gjort jer opmærksom på, at det er altså ulovligt, det, I er i gang med, ..., så ..., og det vil vi selvfølgelig stå fast på, at det er vores ret, at vi skal have det samme, som alle andre får."

G: "Ja, men det er klart, men det er jo ikke sådan, at vi vil give det hele til alle andre og kun en *lille bid [?]* til jer. Det er du med på, ikk'? Altså ..., men ..., men ..."

E: "Nej, det ..., ja, det er jeg fuldstændig med på. I vil give en luns til ét blad og en luns til et andet blad og en luns til et tredje blad og ..."

G: "Ja, ... Ja, i perioden op til, ikk'? Men fair nok, men jeg hører, hvad du siger. Og det er godt at vide, hvordan I ser på det. Fordi at ..., vi skulle jo gerne ..., når nu I arbejder så meget med SKAT, som I gør, så skulle vi jo gerne have et nogenlunde forhold op at køre."

E: "Det er jeg fuldstændig enig i. Men du skal ikke opfatte det som noget personligt angreb."

G: "Nej, nej, det var ikke personligt. Men jeg oplevede det som meget aggressivt, og det provokerede mig stærkt, den tone, der var i det, så ..."

E: "Nej, jeg synes nu, at tonen var meget nøgtern. Altså, jeg siger bare ..."

G: "Jo, jo, jo, men det der med at true med ombudsmanden osv., altså, det synes jeg, var ..."

E: "Men det er jo ..., altså ..., det er jo konsekvensen. Altså, hvis det er sådan, at I på forhånd er gjort opmærksom på, at det er ulovligt, og I så alligevel vælger at gennemføre det, så har vi jo ikke andre muligheder end at gå til ombudsmanden. Det var sådan set bare det, jeg stille og roligt vil pointere."

G: "Ja ... Ja ..."

E: "Yes ..."

G: "Godt."

E: "Men, altså, det er ikke aggressivt ment, så hvis du har opfattet det på den måde, så skal jeg selvfølgelig beklage det, men ... det ... Jeg er også kun interesseret i, at vi har et godt samarbejde."

G: "Godt. Jeg fanger også lige (H). Men vi kommer jo sikkert til at tales ved."

E: "Ja, det er fint, du."

G: "Okay, det er godt."

E: "Ja."

G: "Hej."

E: "Hej."

Den 1. februar 2013 klagede E til mig. E sendte sin klage "cc" til bl.a. den særlige rådgiver. I klagen skrev han sådan:

"Hermed fremsendes klage over Skatteministeriet, der i en konkret sag bevidst har overtrådt loven og nægtet dagblad (F) indsigt i materiale/oplysninger, som ministeriet efterfølgende har fordelt som 'lunser' eller 'godbidder' blandt flere andre medier.

Der ligger tidligere afgørelser, som fastslår, at denne praksis er ulovlig, og til trods for at dagblad (F) har gjort ministeriet opmærksom på dette, har man valgt at trodse vores indvendinger. Dette finder jeg selvsagt aldeles uacceptabelt, og det vidner om en fuldstændig forskruet kultur i ministeriet.

Sagen handler om Skats årlige indsatsplan. Under arbejdet med en artikel, der blev bragt i dagblad (F) den 8. januar 2013 (...) bliver jeg opmærksom på, at indsatsplanen er meget tæt på offentliggørelse.

Den vil jeg naturligvis gerne have, så jeg kan skrive historien om den, men vi får en melding om, at det ikke kan lade sig gøre, for den skal 'slices' og deles ud blandt en række medier. Jeg reagerer med en mail den 9. januar 2013 (vedlagt), hvori jeg skriver, at fremgangsmåden er ulovlig, og at jeg agter at gå til Folketingets Ombudsmand med sagen, hvis de fastholder den strategi.

Jeg beder (I) fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole om at vurdere sagen, og han konkluderer også meget klart, at det vil være ulovligt at tilbageholde informationerne for dagblad (F). Senere samme dag sender jeg endnu en mail til Skatteministeriet og gør opmærksom på en konkret afgørelse fra Folketingets Ombudsmand, der fastslår ulovligheden af uddeling af 'godbidder' (vedlagt).

Dagen efter bliver jeg ringet op af skatteministerens spindoktor, (G). Han bryder sig ikke om at blive truet med ombudsmanden, og han spørger, om han skal forvente et andet samarbejde med os end med andre journalister. Han siger, at han godt ved, at det er ulovligt at nægte nogle medier adgang til det samme som andre, men der er alligevel nogle uskrevne regler, hvorefter journalister accepterer, at der bliver delt solohistorier ud. Jeg fastholder mit krav, og han må acceptere og siger, at så må ministeriet jo sende det hele ud på en gang til alle journalister. Jeg har vedlagt en optagelse af samtalen.

Efterfølgende bliver offentliggørelsen af indsatsplanen tilsyneladende udsudt med adskillige uger. Først hedder det, at man forventer at offentliggøre den i slutningen af januar, men da jeg ringer onsdag morgen til Skats pressefunktion for at spørge til indsatsplanen får jeg at vide, at der kommer til at gå flere uger.

Alligevel kan jeg i de følgende dage konstatere, at Skatteministeriet er særdeles aktive over for andre medier.

30. januar Politiken: Kædesvindler koster milliarder. Holger K. Nielsen vil skærpe indsatsen. Afsluttes med: 'Skattemyndighedernes indsatsplan for 2013 ventes fremlagt om få uger.'

30. januar DR Nyheder: Skat har fundet en milliard i skattely. Holger K. Nielsen lægger op til, at der vil komme endnu mere ind de kommende år, og projektet må forventes at være en del af indsatsplanen. Pressemeddelelsen sendes ud til 31. januar.

1. februar Berlingske: Skat skovler penge ind fra store selskaber. Holger K. Nielsen vil skærpe indsatsen. Afsluttes med: 'Skat forventer at offentliggøre den samlede indsatsplan for 2013 i løbet af få uger.'

Jeg mener, at Skatteministeriet nu alligevel forsøger at køre spin på indsatsplanen, og jeg synes, at det er en skærpende omstændighed, at ministeriet forinden var gjort opmærksom på, at det ville være ulovligt, og at jeg så sent som den 30. januar 2013 ringer og spørger til planen og får svaret, at den kommer om nogle uger."

Den 6. februar 2013 bad jeg Skatteministeriet om en udtalelse i anledning af E's klage. I mit brev til Skatteministeriet skrev jeg således:

"Jeg sender en kopi af (E)'s e-mail af 1. februar 2013 med vedhæftet fil (hans e-mail af 9. januar 2013 til Skatteministeriet).

(E) har endvidere vedhæftet en lydfil af en samtale mellem ham og særlig rådgiver (G). Jeg går ud fra, at Skatteministeriet allerede er i besiddelse af denne lydfil, da (E) har sendt sin e-mail af 1. februar 2013 'cc' til (G).

Jeg beder Skatteministeriet om en udtalelse om sagen. *Jeg beder om at modtage udtalelsen senest 14 dage fra i dag.*

Jeg henviser bl.a. til ombudsmandens udtalelser i Folketingets Ombudsmands beretning for 2004, s. 452* ('Selektiv betjening af pressen'), for 1990, s. 181* ('Samtidig ved meddelelse af aktindsigt til pressen'), og for 1992, s. 141* ('Politiets udelukkelse af en journalist fra at modtage informationer'). Jeg henviser endvidere til ombudsmandens udtalelse i Folketingets Ombudsmands beretning for 2008, s. 347* ('Klage til ombudsmanden anset som brud på aftale').

Jeg beder også om at modtage en kopi af de dele af Skats indsatsplan for 2013, som ministeriet indtil nu måtte have udleveret til journalister."

I en udtalelse af 20. februar 2013 skrev Skatteministeriet således:

"Skatteministeriets udtalelse

Klagen

(E) har klaget over, at Skatteministeriet *'i en konkret sag bevidst har overtrådt loven og nægtet dagblad (F) indsigt i materiale/oplysninger, som ministeriet efterfølgende har fordelt som 'lunser' eller godbidder' blandt flere andre medier.'* (A)

Det fremgår bl.a. af klagen, at (E) har bedt (I) fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole om at vurdere sagen, og at han konkluderer *'meget klart, at det vil være ulovligt at tilbageholde informationerne for dagblad (F).'* (B)

(E) henviser også til en udtalelse fra Folketingets Ombudsmand, *'der fastslår ulovligheden af uddeling af 'godbidder' (vedlagt).'* (C)

Endvidere fremgår det af klagen om offentliggørelsen af indsatsplanen: *'Først hedder det, at man forventer at offentliggøre den i slutningen af januar, men da jeg ringer onsdag morgen til SKATs pressefunktion for at spørge til indsatsplanen får jeg at vide, at der kommer til at gå flere uger.'*

I forlængelse heraf anfører (E): *'Alligevel kan jeg i de følgende dage konstatere, at Skatteministeriet er særdeles aktiv over for andre medier: (D)*

30. januar Politiken: Kædesvindler koster milliarder. Holger K. Nielsen vil skærpe indsatsen. Afsluttes med: 'Skattemyndighedernes indsatsplan for 2013 ventes fremlagt om få uger.'

30. januar DR Nyheder: Skat har fundet en milliard i skattely. Holger K. Nielsen lægger op til, at der vil komme endnu mere ind de kommende år, og projektet må forventes at være en del af indsatsplanen. Pressemeddelelse sendes ud til 31. januar.

1. februar Berlingske: Skat skovler penge ind fra store selskaber. Holger K. Nielsen vil skærpe indsatsen. Afsluttes med: 'Skat forventer at offentliggøre den samlede indsatsplan for 2013 i løbet af få uger.'

Udtalelse

1. Om SKATs Produktionsplan

SKAT offentliggør hvert år den samlede plan for de projekter, man arbejder med i et givent år. Udarbejdelse af planen påbegyndes i slutningen af det foregående år og færdiggøres i starten af det år den vedrører.

Planen for tidligere år har heddet Indsats- og Inddrivelsesplanen, mens planen for 2013 har titlen Produktionsplan.

2. Om offentliggørelse af Produktionsplanen

Det er korrekt, at man i SKAT/Skatteministeriet i januar 2013 overvejede, om det ved offentliggørelse af Produktionsplanen var hensigtsmæssigt at opdele planen i flere historier.

Baggrunden for disse overvejelser var dels, at flere forskellige journalister havde henvendt sig til SKAT/Skatteministeriet om muligheden for at skrive om forskellige elementer i planen, dels at der er tale om en meget omfattende plan med en beskrivelse af ikke færre end 120 forskellige projekter, og dels at en sådan opdeling af planen i 'solohistorier' ville sikre en effektiv og hensigtsmæssig formidling af de enkelte projekter i planen.

Disse overvejelser var imidlertid ikke afsluttet, da dagblad (F) den 8. januar 2013 henvendte sig for at høre om muligheden for at få *hele* indsatsplanen som en 'solohistorie'. Det bemærkes, at dagblad (F) – ligesom alle andre medier – ikke var klar over, at planen for 2013 hedder Produktionsplan og ikke indsatsplan som tidligere.

Skatteministeriet svarer, at flere medier har spurgt ind til planen, og at dagblad (F) formentlig også vil kunne skrive om dele af planen. (E) skriver efterfølgende, at avisen mener, at fremgangsmåden er ulovlig, og at dagblad (F) gerne vil have hele indsatsplanen hurtigst muligt.

Skatteministeriets pressechef kontakter herefter pr. telefon (E) med den besked, at det ikke er muligt at skrive 'solo' om SKATs indsatsplan, at planen vil blive offentliggjort samlet i en pressemeddelelse i løbet af den kommende uge, og at (E) ligesom alle andre journalister vil modtage planen i den forbindelse. Endelig oplyser pressechefen, at planen endnu ikke er godkendt i ministeriet.

3. Om ministerens interview med hhv. Politiken, Berlingske og DR Nyheder

Skatteministeren har tirsdag den 29. januar 2013 gennemført interview med henholdsvis Politiken og Berlingske, der begge havde efterspurgt et interview med ministeren om, hvilke problemstillinger på skatteområdet han/regeringen ville prioritere i 2013.

Begge avisers journalister blev forud for interviewene oplyst om, at de *ikke* kunne tage udgangspunkt i SKATs Produktionsplan, da denne ville blive offentliggjort samlet i begyndelsen af februar 2013. Af samme grund har ingen af journalisterne fået tilsendt Produktionsplanen eller dele af den.

Det skal understreges, at skatteministeren på det tidspunkt, hvor interviewene fandt sted, ikke selv havde fået forelagt SKATs Produktionsplan. Skatteministeren var derfor *ikke* bekendt med planens indhold under de to interviews og berørte heller ikke planen på nogen måde i de to interviews.

Det skal endvidere understreges, at skatteministerens deltagelse i DR Nyheder (TVA og Radioavisen) om projektet Money Transfer *ikke* havde nogen relation til SKATs Produktionsplan. DR's indslag var derimod koblet til den begivenhed, at projektet netop havde rundet 1 mia. kr. i provenu, og at man i den anledning havde inviteret skatteministeren til at deltage i et seminar om projektet i Fredensborg.

4. Bemærkninger til klagen

Ad (A). Ifølge klagen er det (E)'s opfattelse, at Skatteministeriet bevidst har overtrådt loven ved at nægte dagblad (F) indsigt i materiale, som ministeriet efterfølgende har fordelt som 'lunser' eller 'godbidder' blandt andre medier.

Som det fremgår ovenfor, jf. punkt 2, er der ikke tale om, at Skatteministeriet har nægtet indsigt i materiale, der senere er fordelt som 'lunser'/'godbidder' eller 'solohistorier' til andre medier, idet SKATs Produktionsplan efter pressechefens oplysning vil blive offentliggjort *samlet* og (E) ligesom alle andre journalister vil modtage planen i den forbindelse.

Ad (B). Det er vanskeligt at forholde sig til (I)'s konklusion om, at det vil være ulovligt at tilbageholde informationer for dagblad (F), når de nærmere omstændigheder ikke er angivet.

Det kan imidlertid tilføjes, at hvis der på det tidspunkt, hvor dagblad (F) ønskede indsigt i Produktionsplanen, havde foreligget en sådan endelig og godkendt plan, ville ministeriet have udleveret den.

Ad (C). (E) anfører, at den vedlagte udtalelse fra ombudsmanden om 'Selektiv betjening af pressen. Vejledning. Notatpligt' fastslår ulovligheden ved uddeling af 'godbidder'.

Skatteministeriet er ikke enig heri, idet ombudsmanden i sin udtalelse tværtimod fastslår, at 'Myndighedens interesse i at sikre at visse budskaber formidles på den mest effektive måde og opnår optimal gennemslagskraft ved at lade dem lancere som solohistorie, kan ikke i sig selv frakendes saglighed.'

Ad (D). Det fremgår af det ovenfor anførte, jf. punkt 3, at der i de tre nævnte tilfælde ikke var tale om 'solohistorier' i relation til Produktionsplanen.

Det bemærkes, at Produktionsplanen – eller dele heraf – ikke er udleveret til journalister før offentliggørelsen af den samlede plan den 6. februar 2013 i en pressemeddelelse."

Den 25. februar 2013 sendte jeg en kopi af ministeriets udtalelse af 20. februar 2013 til E med henblik på inden 14 dage at modtage eventuelle bemærkninger.

I en e-mail af 7. marts 2013 til mig skrev E bl.a. således:

”Jeg synes, det forekommer en anelse besynderligt, at skatteministeren lader sig interviewe om det kommende års indsats, når produktionsplanen ikke er færdig. Ifølge artikel på journalisten.dk (...) har konkurrerende journalister gennem længere tid (...) efterspurgt informationer om de historier, der endte med at komme i aviserne, men hvorfor vælger ministeren at lade sig interviewe om dette, få dage før produktionsplanen offentliggøres?

Dermed bliver resultatet jo det samme, som hvis de havde slicet planen op og fordelt blandt medierne.

Jeg blev på et tidspunkt tidligt i forløbet ringet op af ministeriet (muligvis pressechef (...)). Her blev det sagt, at man selvfølgelig ville respektere mit krav om ikke at give konkurrerende medier fordele ved at dele planen ud, men det blev samtidig luftet, at ministeren muligvis ville give nogle interviews op til indsatsplanen. Mit svar var, at så skulle jeg jo have det samme interview, hvor jeg fik adgang til de samme informationer. Jeg hørte intet fra ministeriet, inden ministeren gik i pressen med, hvor Skat ville skærpe kursen det kommende år. Jeg har ingen dokumentation for denne samtale med ministeriet/(...)”

Den 13. marts 2013 skrev jeg således til Skatteministeriet:

”(E) har i en e-mail af 7. marts 2013 kommenteret Skatteministeriets udtalelse af 20. februar 2013.

Jeg vedlægger en kopi af (E)'s e-mail og den af ham omtalte artikel på Journalisten.dk.

Jeg kan oplyse, at jeg i forbindelse med min afsluttende behandling af sagen vil komme nærmere ind på spørgsmålet om Skatteministeriets reaktion på (E)'s meddelelse om, at han agtede at klage til ombudsmanden, jf. lydfilen af samtale mellem særlig rådgiver (G) og (E). Jeg henviser også til mit brev af 6. februar 2013 til Skatteministeriet med omtale af tidligere ombudsmandsudtalelser.

Hvis ovennævnte giver Skatteministeriet anledning til bemærkninger, beder jeg om at modtage disse *senest 14 dage fra i dag*.”

I et brev af 22. marts 2013 skrev ministeriet bl.a. således til mig:

”Skatteministeriets bemærkninger

(E)’s kommentarer til Skatteministeriets udtalelse af 20/2 2013

1. Følgende fremgår bl.a. af (E)’s kommentarer:

’Jeg synes, det forekommer en anelse besynderligt, at skatteministeren lader sig interviewe om det kommende års indsats, når produktionsplanen ikke er færdig. Ifølge artikel på journalisten.dk ..., men hvorfor vælger ministeren at lade sig interviewe om dette, få dage før produktionsplanen offentliggøres?’

2. Endvidere fremgår følgende af (E)’s kommentarer:

’Jeg blev på et tidspunkt tidligt i forløbet ringet op af ministeriet (muligvis pressechef (...)). Her blev det sagt, at man selvfølgelig ville respektere mit krav om ikke at give konkurrerende medier fordele ved at dele planen ud, men det blev samtidig luftet, at ministeren muligvis ville give nogle interviews op til indsatsplanen. Mit svar var, at så skulle jeg jo have det samme interview, hvor jeg fik adgang til de samme informationer. Jeg hørte intet fra ministeriet, inden ministeren gik i pressen med, hvor SKAT ville skærpe kursen det kommende år.’

Ad 1. Flere forskellige medier havde i slutningen af 2012 og starten af 2013 efterspurgt interview med den nye skatteminister – bl.a. om, hvilke problemstillinger han fandt interessante på skatteområdet, og hvilke områder han særligt ville rette sit fokus på i 2013 som ny minister. Af samme grund gav skatteministeren både i 2012 og i 2013 interview om dette til flere forskellige medier. Således havde både Politiken og Berlingske i flere måneder efterspurgt interview med skatteministeren.

At ministeren overvejer sine prioriteringer på SKATs område – og i øvrigt udtaler sig offentligt om dem – før SKATs indsatsstrategi og projekter for et givet år er endeligt fastlagt og godkendt, er der intet unaturligt i. Når først SKATs produktion ligger fast, er det jo for sent at gøre sig tanker om, hvilke områder, der kunne prioriteres.

Det skal understreges, at efter SKATs produktionsplan for 2013 blev offentliggjort (den 6/2 2013), var det i overvejende grad SKAT, der varetog kommunikationen til offentligheden om planens indhold, bl.a. fordi der er tale om en række meget konkrete projekter, der kræver detailviden. Af den grund var skatteministeren ikke citeret i medierne dagene efter planens offentliggørelse.

Det er imidlertid Skatteministeriets opfattelse, at det står ministeren frit for – på et hvilket som helst tidspunkt – at give interviews og/eller udtale sig om, hvad hans eller regeringens politik er på et givent område, uafhængigt af hvilke journalister, der måtte have ønsket aktindsigt i dokumenter på det pågældende område.

Ad 2. Det er korrekt, at pressechef (...) talte med (E) og fortalte, at SKATs produktionsplan ville blive offentliggjort samlet og sendt til alle medier samtidig. Det skete som bekendt også.

Det er imidlertid ikke korrekt, at (E) fik lovning på et interview med skatteministeren. Pressechefen nævnte under samtalen, at når der nu – bl.a. på baggrund af (E)'s egen henvendelse – var truffet beslutning om, at produktionsplanen ville blive offentliggjort samlet, så var der *alene* mulighed for, at dagblad (F) kunne tale generelt med skatteministeren om hans tanker og prioriteringer på SKATs område – og ikke om selve produktionsplanen. Der blev ikke under samtalen lavet konkrete aftaler om et interview.

Skatteministeriets reaktion på (E)'s meddelelse om, at han agtede at klage til ombudsmanden, jf. lydfil.

Det er Skatteministeriets intention at efterleve de regler, herunder ombudsmandens udtalelser, der gælder for forholdet mellem ministeriets ansatte og journalister.

Ministeriet anerkender derfor også fuldt ud journalisters ret til at klage til ombudsmanden, og det er beklageligt, hvis (E)'s samtale med (G) har givet ham et andet indtryk.

Ministeriet kan i den forbindelse oplyse, at (E) efterfølgende har bedt om kommentarer fra skatteministeren vedrørende to sager om henholdsvis Transfer Pricing og ny klagestruktur på skatteområdet, hvor (E) i begge tilfælde har fået svar på sine spørgsmål fra skatteministeren, og i begge tilfælde er svaret i redigeret form anvendt i avisen.”

Den 27. marts 2013 sendte jeg en kopi af ministeriets bemærkninger af 22. marts 2013 til E med henblik på at modtage eventuelle bemærkninger inden to uger.

I en e-mail af 3. april 2013 skrev E således:

”En enkelt kommentar til ministeriets svar af 27/3 2013

I svaret hedder det, at ’ministeren overvejer sine prioriteringer på SKATs område – og i øvrigt udtaler sig offentligt om dem – før SKATs indsatsstrategi og projekter for et givet år er endeligt fastlagt og godkendt, er der intet unaturligt i’.

Men i avisartiklerne hed det jo netop, at nu blev kursen strammet. Dermed er der ikke bare tale om løse overvejelser, hvilket ministre da heller ikke har for vane at dele med medierne, før overvejelserne er blevet til egentlige beslutninger. Og så er det da underligt, at ministeren har forskellige overvejelser alt efter, om han taler med Politiken eller med Berlingske.

Dertil kommer, at indsatsplanen blev offentliggjort ganske kort tid efter, så påstanden om, at det blot var overvejelser lyder gennemført utroværdig.

Til sidst vil jeg igen henlede opmærksomheden på, at ministeriet jo faktisk var i fuld gang med at lave en plan om at splitte historierne op og dele dem ud blandt medierne. Dermed bliver ministerens udtalelse til en de facto omgåelse af reglerne på området.”

Den 4. april 2013 sendte jeg en kopi af E’s e-mail af 3. april 2013 til Skatteministeriet til orientering.

Efter at have gennemgået de oplysninger, som jeg havde modtaget fra E og Skatteministeriet, fandt jeg det nødvendigt at oplyse sagen yderligere.

I et brev af 11. april 2013 skrev jeg herefter bl.a. således til Skatteministeriet:

”1. En af mine medarbejdere har den 8. april 2013 telefonisk kontaktet (E) og anmodet ham om at sende en kopi af dagblad (F)’s e-mail af 8. januar 2013 til Skatteministeriet samt en kopi af samtlige svar, som dagblad (F) måtte have modtaget fra ministeriet i sagen.

(E) har herefter ved e-mail af 8. april 2013 sendt mig en kopi af dagblad (F)’s e-mail af 8. januar 2013 til Skatteministeriet samt en kopi af ministeriets svar af samme dato til dagblad (F). Jeg vedlægger en kopi af (E)’s e-mail af 8. april 2013 med gengivelse af de to e-mails af 8. januar 2013.

På den baggrund må jeg forstå forholdet således, at (E) ikke har modtaget et skriftligt svar fra ministeriet på sin e-mail af 9. januar 2013 til Skatteministeriet, hvor han bl.a. skrev, at han ønskede at modtage *’hele indsatsplanen hurtigst muligt’*.

Jeg beder Skatteministeriet om at meddele mig, om min forståelse er korrekt.

2. Det fremgår af Skatteministeriets udtalelse af 20. februar 2013, s. 2 nederst, at ministeriets pressechef telefonisk kontaktede (E), efter at ministeriet havde modtaget dagblad (F)'s anmodning om at få indsatsplanen hurtigst muligt (dagblad (F)'s e-mail af 9. januar 2013). Pressechefen gav bl.a. den besked, at 'planen endnu ikke er godkendt i ministeriet'.

Skatteministeriet skriver endvidere i samme udtalelse s. 3, under pkt. 4, at 'hvis der på det tidspunkt, hvor dagblad (F) ønskede indsigt i Produktionsplanen, havde foreligget en sådan endelig og godkendt plan, ville ministeriet have udleveret den'.

Jeg beder ministeriet om at oplyse, om ministeriet på tidspunktet for dagblad (F)'s anmodning om indsigt af 9. januar 2013 (eller senere) var i besiddelse af et oplæg/udkast til SKATs Produktionsplan. Jeg beder endvidere om at modtage en kopi af et sådant oplæg/udkast, som ministeriet måtte have været i besiddelse af.

Endelig beder jeg Skatteministeriet om at oplyse, hvornår ministeriet var i besiddelse af en endelig og godkendt Produktionsplan (identisk med den plan, der blev offentliggjort den 6. februar 2013).

Jeg beder om at modtage ovennævnte oplysninger og materiale *senest en uge fra i dag.*"

I et brev af 22. april 2013 til mig skrev Skatteministeriet således:

"Det fremgår af dit brev af 11. april 2013, at du til brug for behandlingen af sagen har fundet det nødvendigt at indhente yderligere oplysninger på to punkter, jf. nedenfor.

1. [Omtale af pkt. 1 i ombudsmandens brev af 11. april 2013; min bemærkning]

2. [Gengivelse af uddrag af pkt. 2 i ombudsmandens brev af 11. april 2013; min bemærkning]

a. På den baggrund beder du Skatteministeriet om at oplyse, om ministeriet på tidspunktet for dagblad (F)'s anmodning om indsigt af 9. januar 2013 (eller senere) var i besiddelse af et oplæg/udkast til SKATs Produktionsplan.

b. Du beder endvidere om at modtage en kopi af et sådant oplæg/udkast, som ministeriet måtte have været i besiddelse af.

c. Endelig beder du Skatteministeriet om at oplyse, hvornår ministeriet var i besiddelse af en endelig godkendt Produktionsplan (identisk med den plan, der blev offentliggjort den 6. februar 2013).

Skatteministeriet skal oplyse:

Ad 1. Det er korrekt forstået, at (E) ikke har modtaget et skriftligt svar fra ministeriet på sin e-mail af 9. januar 2013, hvor han bl.a. skrev, at han ønskede at modtage 'hele indsatsplanen hurtigst muligt'.

Det skal bemærkes, at det var ministeriets opfattelse, at det var den godkendte plan, som (E) ønskede indsigt i, jf. pressechefens besked pr. telefon om, at 'planen endnu ikke er godkendt i ministeriet'.

Ad 2.a. Ja, ministeriet var på tidspunktet for dagblad (F)'s anmodning om indsigt af 9. januar 2013 i besiddelse af et oplæg/udkast til SKATs Produktionsplan.

Ad 2.b. Kopi af udkastet til Produktionsplan vedlægges.

Ad 2.c. Ministeriet var den 5. februar 2013 – sent om eftermiddagen, hvor ministeren godkendte den – i besiddelse af en endelig og godkendt Produktionsplan. Den blev offentliggjort på SKAT.dk og sendt ud i pressemeddelelse den 6. februar 2013, kl. 10:15.

Som anført pr. telefon i dag beklager Skatteministeriet, at ombudsmandens frist for ministeriets svar ikke er overholdt.”

Den 24. april 2013 sendte jeg en kopi af Skatteministeriets brev af 22. april 2013 til E med henblik på at modtage eventuelle bemærkninger inden en uge.

I en e-mail af 30. april 2013 meddelte E, at han ikke havde yderligere at tilføje sagen.

NOTER: (*) FOB 1990, s. 181, FOB 1992, s. 141, FOB 2004, s. 452, FOB 2008, s. 347, og FOB 2009, sag nr. 17-2.